



การพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารด้านการวางแผนของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1

The Development of Management Administration Capabilities with Regard to Planning of the Office of Uttaradit Education Service Area 1



ประธานกรรมการที่ปรึกษา รศ.ดร. วิรัช วิรัชนิการวรรณ กรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ พลเอกสิรินทร์ รูปกล้า

ผู้วิจัย นางวิชมรา คำภู watchara.wirmpa5@hotmail.com

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1 (สพท.อุดรธานี เขต 1)

ความสำคัญของการวิจัย

1. สพท.อุดรธานี เขต 1 ก่อตั้งขึ้นเนื่องมาจากการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546
2. สพท.อุดรธานี เขต 1 มีอำนาจหน้าที่เป็นหน่วยบังคับบัญชาต้นสังกัดของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และส่งเสริม สนับสนุนช่วยเหลือ อำนาจควบคุมดูแลสถานศึกษา
3. การบริหารจัดการด้านการวางแผนของ สพท.อุดรธานี เขต 1 ที่ผ่านมามีส่วนยังประสบปัญหาหลายด้าน เช่น (1) ด้านภายนอกองค์กร ผู้นำท้องถิ่น ไม่ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้านการศึกษาเท่าที่ควร (2) ด้านภายในองค์กร ขาดข้อมูลสารสนเทศ ไม่มีการบูรณาการให้สอดคล้องกัน (3) ด้านการเรียนรู้และการเจริญเติบโต การนิเทศติดตามผลการดำเนินงานยังไม่ต่อเนื่อง และ (4) ด้านการเงิน จัดสรรงบประมาณด้านการวางแผนไม่ครบถ้วนทุกโครงการ เป็นต้น

ผลการศึกษา

1. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการวางแผน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ด้าน ผู้ศึกษามีความเห็นว่าการดำเนินงานด้านการวางแผนของ สพท.อุดรธานี เขต 1 เป็นประจำ จึงยอมรับและเข้าใจปัญหาด้านการวางแผนที่เกิดขึ้นมากพอสมควร นอกจากนี้ สพท.อุดรธานี เขต 1 ยังได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาหน่วยงานและบุคลากรอย่างต่อเนื่องก็ตาม แต่ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการวางแผน เป็นต้นว่า การเปิดโอกาสให้บุคลากรนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนของสถานศึกษาไม่มากเท่าที่ควร การประสานงานภายในหน่วยงานยังไม่มากเท่าที่ควร และบุคลากรบางส่วนที่ปฏิบัติงานด้านการวางแผนขาดโอกาสในการเจริญก้าวหน้าตามสายงาน
2. การพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการวางแผน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านภายนอกองค์กร ควรกำหนดมาตรการหรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนของสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น (2) ด้านภายในองค์กร สพท.อุดรธานี เขต 1 ควรเพิ่มการสนับสนุนการประสานงานด้านการวางแผนภายในหน่วยงาน (3) ด้านการเรียนรู้และการเจริญเติบโต ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการวางแผน มีโอกาสในการเจริญก้าวหน้าตามสายงาน (4) ด้านการเงิน ควรให้ความสำคัญในการดำเนินงานด้านการวางแผนของหน่วยงาน โดยจัดสรรงบประมาณด้านการวางแผนให้ครบถ้วนทุกโครงการ
3. ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการวางแผน กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากต่อปัจจัยภายใน ขณะที่เห็นด้วยในระดับปานกลางต่อปัจจัยภายนอก
4. การเปรียบเทียบภาพรวมขีดความสามารถในการบริหารจัดการและภาพรวมแนวโน้มของขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการวางแผน กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก จำนวน 3 คำถาม เช่น ในภาพรวม สพท.อุดรธานี เขต 1 มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการวางแผนในปัจจุบันสูงกว่าในอดีต และเห็นด้วยในระดับปานกลาง จำนวน 2 คำถาม เช่น ในภาพรวม สพท.อุดรธานี เขต 1 มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการวางแผนในอนาคต มีแนวโน้มที่จะให้บริการที่ตอบสนองความต้องการของบุคลากรของสถานศึกษาหรือผู้รับบริการเพิ่มมากขึ้น
5. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จำแนกตามเพศ คือ เพศชายกับเพศหญิง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นไม่แตกต่างกันทั้ง 4 ด้าน และจำแนกตามประเภท คือ ผู้บริหารสถานศึกษา กับครูผู้สอน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นแตกต่างกันทั้ง 4 ด้าน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการวางแผนของ สพท.อุดรธานี เขต 1
2. ศึกษาการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการวางแผนของ สพท.อุดรธานี เขต 1
3. ศึกษาปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการวางแผนของ สพท.อุดรธานี เขต 1 ประสพผลสำเร็จ
4. ศึกษาเปรียบเทียบภาพรวมขีดความสามารถในการบริหารจัดการและภาพรวมแนวโน้มของขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการวางแผนของ สพท.อุดรธานี เขต 1
5. ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการวางแผนของ สพท.อุดรธานี เขต 1

กรอบแนวคิด

ผู้ศึกษาได้นำ “แนวทางการบริหารจัดการหน่วยงานแบบสมดุล (Balanced Scorecard) 4 ด้าน” ประกอบด้วย (1) ด้านภายนอกองค์กร (2) ด้านภายในองค์กร (3) ด้านการเรียนรู้และการเจริญเติบโต และ (4) ด้านการเงิน มาใช้เป็นกรอบแนวคิดหลัก โดยกำหนดให้ปัญหา และการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการวางแผนของ สพท.อุดรธานี เขต 1 เป็นตัวแปรอิสระหรือเป็นเหตุ ส่วนการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการวางแผนของ สพท.อุดรธานี เขต 1 เป็นตัวแปรตามหรือเป็นผล นอกจากนี้ ยังได้นำ “ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก” มาเป็นกรอบแนวคิดรอง โดยกำหนดให้ “ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการวางแผนของ สพท.อุดรธานี เขต 1 ประสพผลสำเร็จ” ที่จัดกลุ่มและวิเคราะห์เปรียบเทียบตามกรอบแนวคิดที่แบ่งเป็น 2 ปัจจัย เป็นตัวแปรอิสระหรือเป็นเหตุ ส่วน “การเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการวางแผนของ สพท.อุดรธานี เขต 1” เป็นตัวแปรตามหรือเป็นผล

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถามในการสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัด สพท.อุดรธานี เขต 1 ประชากร รวม 2,632 คน กลุ่มตัวอย่าง รวม 1,046 คน ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ และการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 97.6 % และความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.024 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามปิดและคำถามเปิด แบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่หนึ่ง ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่สอง ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ส่วนที่สาม ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการ ส่วนที่สี่ ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการวางแผนของ สพท.อุดรธานี เขต 1 ประสพผลสำเร็จ ส่วนที่ห้า ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการเปรียบเทียบภาพรวมขีดความสามารถในการบริหารจัดการและภาพรวมแนวโน้มของขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการวางแผนของ สพท.อุดรธานี เขต 1 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ระยะเวลาทำการวิจัย 8 เดือน



ประเภทงานวิจัย การวิจัยเชิงสำรวจ :

แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีที่สำเร็จการศึกษา 2552

A thesis Submitted in Partial fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Public Administration School of Management Sciences

Sukhothai Thammathirat Open University 2009